

Modificări fiscale din perioada 28 decembrie 2023 – 4 ianuarie 2024

Autori:

- *Paul Chichernea, Associate, Biriş Goran SPARL*
- *Anda Diaconescu, Associate, Biriş Goran SPARL*
- *Filip Justin Cucu, Junior Tax Consultant, Biriş Goran SPARL*

I. HG nr. 1336/2023

În data de 29 decembrie 2023 a fost publicată în Monitorul Oficial Hotărârea de Guvern nr. 1336/2023 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1/2016 („HG nr. 1336/2023”).

Prin HG nr. 1336/2023 se actualizează normele Codului fiscal cu privire la diferite taxe.

A. Impozit pe venit

- Prin norme se aduc clarificări cu privire la următoarele aspecte, legate de veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal:

- Se stabilește cine este considerat contribuabil în cazul constituirii sau transmiterii dezmembrămintelor dreptului de proprietate, cu titlu gratuit;

- În vederea determinării perioadei de deținere a proprietăților imobiliare se clarifică termenul în raport cu care se stabilește data dobândirii;

- Se reglementează faptul că nu se datorează impozit la notarea posesiei de fapt în cartea funciară;

- Se stabilește impozitul datorat în funcție de tipul de

transfer – a nudei proprietăți / proprietății deținute în coproprietate sau devălmășie etc;

– Se detaliază modul de calcul al impozitului în funcție de valoarea declarată sau de studiile de piață;

– Se abrogă prevederile referitoare la stabilirea venitului impozabil ce decurge din transferul proprietăților imobiliare realizat prin procedura de executare silită.

B. TVA

1. Norme pentru TVA la produsele cu zahăr cu cotă specială de 9%

- Sunt introduse normele referitoare la codurile NC aplicabile pentru:

a) laptele praf pentru nou-născuți, sugari și copii de vârstă mică, respectiv formulele de lapte praf de început, de continuare și de creștere, care se încadrează la codurile **NC 0402** și **NC 1901 10**;

b) cozonacul care este vândut sub această denumire și care se încadrează la codul **NC 1905**;

c) biscuiții care sunt vânduți sub această denumire și care se încadrează la codurile **NC 1905 31**, **1905 90 45** și **2309**;

- Pentru alimentele prevăzute cu zahăr adăugat, pe baza **listei ingredientelor** se determină dacă au zahăr adăugat, indiferent în ce cantitate, iar conținutul total de zahăr este cel prevăzut în **informațiile nutriționale**;

- În cazul în care, pentru produsele cu zahăr adăugat, conținutul total de zahăr este exprimat în grame/unitate de măsură pentru volum, **persoanele impozabile vor trebui să realizeze transformarea din unitatea de măsură pentru volum în unitatea de măsură pentru masă**;

2. Norme privind solicitarea de înregistrare în scopuri de TVA

- Se reglementează facilitatea conform căreia persoanele

impozabile care solicită înregistrarea în scopuri de TVA odată cu înregistrarea la Registrul Comerțului pot obține certificatul de înregistrare și prin alte mijloace de comunicare, nu doar prin înmânare directă;

- Se reglementează faptul că, pe perioada în care instanțele de judecată dispun suspendarea executării deciziei de anulare a înregistrării în scopuri de TVA, organul fiscal înregistrează persoana impozabilă în scopuri de TVA.

3. Corelarea normelor regimurilor speciale de TVA cu modificările Codului fiscal:

- Sunt corelate prevederile referitoare la livrarea, importul sau achiziția intracomunitară de suplimente alimentare și pentru prestarea serviciilor din domeniul Horeca;

- Sunt corelate prevederile referitoare la regimul special aplicabil locuințelor sociale.

C. Accize

Norme pentru accizele la băuturile nealcoolice cu zahăr adăugat:

- Potrivit normelor metodologice, prin **băuturi nealcoolice se înțelege:**

a) băuturile care se încadrează la codul **NC 2202**;

b) băuturile cu o concentrație alcoolică de maximum 1,2% în volum, care se încadrează la codurile **NC 2204, 2205, 2206 și 2208**;

- **Nu se consideră băuturi nealcoolice cu zahăr adăugat**, băuturile pentru care consumatorul decide cantitatea de zahăr ce se adăugă în conținutul acestora, produsele care nu pot fi consumate ca atare ca băuturi, precum și băuturile preparate pe loc la care nu poate fi determinată cantitatea de zahăr la momentul vânzării;

- Nu se consideră producție și vânzare în sensul art. 440 și 441 din Codul fiscal servirea băuturilor nealcoolice cu zahăr adăugat, în cadrul serviciilor de restaurant și catering;
- Pentru băuturile nealcoolice cu zahăr adăugat, zahărul adăugat, indiferent în ce cantitate, se determină pe baza **listei ingredientelor**, iar nivelul total de zahăr este cel prevăzut în **conținutul de nutrienți**;
- Dacă pentru băuturile nealcoolice cu zahăr adăugat, nivelul total de zahăr este exprimat în grame/unitate de măsură pentru masă, pentru calcularea accizelor, operatorii economici trebuie să realizeze transformarea din unitatea de măsură pentru masă în unitatea de măsură pentru volum;
- Este introdusă Notificarea privind producția, achiziția din alte state membre ale Uniunii Europene sau importul băuturilor nealcoolice cu zahăr adăugat.

II. Ordinul nr. 5433/2023

În data de 28 decembrie 2023 a fost publicat Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 5433/2023 privind stabilirea persoanelor juridice care desfășoară activități în sectoarele petrol și gaze („OMF nr. 5433/2023”).

Potrivit acestui Ordin, persoanele juridice incluse în sfera de aplicare a acestui impozit sunt cele care au următoarele coduri CAEN:

- 0610 – *„Extracția țițeiului”*;
- 0620 – *„Extracția gazelor naturale”*;
- 1920 – *„Fabricarea produselor obținute prin rafinarea petrolului”*;
- 3522 – *„Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte”*;
- 3523 – *„Comercializarea combustibililor gazoși, prin conducte”*;
- 4671 – *„Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate”*;

- 4730 – „Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate”;
- 4950 – „Transporturi prin conducte”.

De asemenea, contribuabilii care desfășoară atât activități corespunzătoare codurilor CAEN prevăzute mai sus, cât și activități potrivit codurilor CAEN 3512 – „Transportul energiei electrice”, 3513 – „Distribuția energiei electrice” și 3514 – „Comercializarea energiei electrice” și care sunt reglementați/licențiați de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, pentru determinarea impozitului specific, nu se cuprind în cadrul indicatorilor VT, V_s, I și A din formula de calcul a impozitului specific pe cifra de afaceri elementele aferente acestor activități.

III. Ordinul nr. 2048/2023

În data de 28 decembrie 2023 s-a publicat Ordinul nr. 2048/2023 al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru modificarea și completarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.594/2015 privind stabilirea organelor fiscale competente pentru organizarea și gestionarea cazierului fiscal, procedura de înscriere, scoatere și rectificare a informațiilor în/din cazierul fiscal, solicitare și eliberare a certificatului de cazier fiscal, modelul și conținutul formularisticii necesare, precum și nivelul de acces corespunzător la informațiile din cazierul fiscal („**Ordin nr. 2048/2023**”).

Prin acest Ordin se aduc, printre altele, următoarele modificări:

- clarificarea aspectelor privind înscrierea în cazierul fiscal a situațiilor de atragere a răspunderii solidare, în anumite cazuri;
- schimbarea competenței de întocmire a fișelor de înscriere în cazierul fiscal a atragerii răspunderii solidare cu debitorul, stabilită prin decizie a organului fiscal rămasă

definitivă, precum și de scoatere din cazierul fiscal a acestei informații;

- **modificări de formă la nivelul procedurii de gestionare a cazierului fiscal**, având în vedere desființarea administrațiilor pentru contribuabilii mijlocii din cadrul direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice și preluarea acestor contribuabili, spre administrare fiscală, de către administrațiile județene ale finanțelor publice.

IV. Ordinul nr. 2047/2023

În data de 29 decembrie 2023 s-a publicat Ordinul nr. 2047/2023 al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 4.156/2017 pentru aprobarea informațiilor conținute în registrul național de evidență a aparatelor de marcat electronice fiscale instalate în județe și în sectoarele municipiului București, precum și metodologia și procedura de înregistrare a acestora („**Ordin nr. 2047/2023**”).

Prin acest ordin se aduc următoarele modificări:

- **posibilitatea de a comunica informații privind aparatele de marcat electronice fiscale utilizate în activitatea de transport alternativ, precum și despre aparatele de marcat integrate în echipamente nesupravegheate de tipul automatelor comerciale ce funcționează pe bază de plăți cu cardul, precum și de acceptatoare de bancnote sau monede, după caz;**
- **posibilitatea utilizatorilor aparatelor de marcat electronice fiscale de a notifica organul fiscal ori de câte ori intervin schimbări privind situația aparatului de marcat electronic fiscal.**

V. Ordinul nr. 2080/2023

În data de 29 decembrie 2023 s-a publicat în Monitorul Oficial Ordinul nr. 2080/2023 al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea Procedurii privind

organizarea Registrului achizițiilor de locuințe cu cota redusă de TVA („**Ordin nr. 2080/2023**”).

Registrul achizițiilor de locuințe cu cota redusă de TVA se completează și se consultă de către notarii publici. În registru se înscriu informații privind transferul dreptului de proprietate asupra locuințelor, de la persoane impozabile înregistrate în scopuri de TVA către persoane fizice, pentru care se aplică cota redusă de TVA.

Prin consultarea registrului, **se verifică îndeplinirea condiției referitoare la achiziția locuințelor cu cota redusă de TVA, înainte de autentificarea actelor juridice între vii care au ca obiect transferul dreptului de proprietate sau plata în avans pentru achiziția unei astfel de locuințe.**

VI. Ordinul nr. 5454/2023

În data de 29 decembrie 2023 s-a publicat în Monitorul Oficial Ordinul nr. 5454/2023 al ministrului finanțelor pentru completarea Normelor privind procedura de acordare a certificatului de amânare de la plata în vamă a taxei pe valoarea adăugată și de eliberare a garanției pentru importurile de bunuri, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 3.225/2020 („**Ordinul nr. 5454/2023**”).

Prin Ordin se adaugă, în lista documentelor ce trebuie depuse în vederea obținerii certificatului de amânare de la plata în vamă a taxei pe valoarea adăugată, **o declarație pe propria răspundere din care să rezulte că nu înregistrează obligații bugetare restante, altele decât cele menționate la art. 326 alin. (4¹) lit. a) din Codul fiscal.**

Studiu EY: Tranzițiile în energie accelerează la nivel global, însă există riscuri care periclitează evoluția

Studiu EY: Tranzițiile în energie accelerează la nivel global, însă există riscuri care periclitează evoluția

- Energia verde va domina producția de electricitate la nivel mondial, până în 2038 și va reprezenta 62% din mixul energetic, până în 2050
- Hidrocarburile vor continua să facă parte din mixul energetic pentru mai mult timp, deci vor trebui să se decarboneze
- Până în 2050, vor fi necesare investiții anuale de 4,1 trilioane de USD în tehnologii de tranziție cu emisii reduse de dioxid de carbon – de patru ori mai mult decât nivelurile actuale

Schimbările sistemului energetic au atins un moment critic și vor continua să se accelereze în următorul deceniu, dar mai multe riscuri serioase ar putea bloca progresul, potrivit noului raport EY – [„If every energy transition is different, which course will accelerate yours?”](#).

Studiul EY ia în calcul patru pârghii pentru schimbările ce vor urma în energie: progresul tehnologic, aprovizionarea cu materii prime, implicarea consumatorilor și politica guvernamentală – și impactul acestora asupra a 52 de tehnologii, evidențiind complexitatea și diversitatea schimbărilor care vor urma.

Nu există o singură tranziție energetică, ci mai multe, care se desfășoară în ritmuri diferite și în moduri diferite în întreaga lume. Tranziția către sursele de energie regenerabilă

are loc într-un ritm mult mai rapid decât s-a anticipat. Raportul EY prevede că, la nivel mondial, energia verde va domina producția de electricitate, până în 2038 și va reprezenta 62% din mixul energetic, până în 2050. Cu toate acestea, viteza actuală a schimbării nu este încă suficientă pentru a menține încălzirea globală la obiectivul de 1,5 grade Celsius și este necesară o accelerare suplimentară.

Utilizarea combustibililor fosili va atinge un nivel maxim până în 2030. Se estimează că hidrocarburile vor continua să facă parte din mixul energetic pentru o perioadă mai lungă decât se anticipa, în special din cauza a sectoarelor unde utilizarea acestora este greu de eliminat. Prin urmare, sunt necesare politici care să îmbunătățească atractivitatea pentru investitori a alternativelor cu emisii reduse de dioxid de carbon. Iar dacă petrolul și gazele naturale vor mai exista pentru mai mult timp, va fi esențială decarbonarea acestor sectoare.

Mihai Drăghici, Partener, Consultanță, EY România: *„Cel mai recent raport EY privind tranziția energetică evidențiază trecerea accelerată la nivel global la energia verde, estimând că aceasta va domina producția de electricitate până în 2038 și va reprezenta 62% din mixul energetic până în 2050. Deși remarcă riscurile potențiale, raportul subliniază nevoia urgentă de investiții anuale globale de 4,1 trilioane de USD până în 2050 – de patru ori mai mult decât nivelurile actuale. Apelul la acțiune se extinde și la regiuni precum România, subliniind importanța depășirii provocărilor legate de decarbonarea sectorului industrial, pentru o tranziție de succes și incluzivă către energia verde”.*

Raportul EY preconizează că, până în 2050, vor fi necesare investiții anuale estimate la 4,1 trilioane de USD în tehnologii de tranziție cu emisii reduse de carbon și în infrastructura energetică generatoare de energie – de patru ori mai mult decât nivelurile actuale.

Tranzițiile energetice remodelează sistemele din sectorul energiei peste tot în lume, dar cu viteze diferite și în moduri diferite. Studiul EY prevede că schimbarea se va accelera în următorul deceniu și mai departe, dar numai dacă organizațiile vor profita de impulsul de acum. Companiile din energie și resurse pot prelua conducerea în progresul transformării prin acțiuni în trei domenii: stimularea trecerii de la activele moștenite la sursele regenerabile; construirea unui lanț de aprovizionare cu minerale și metale pentru a ține pasul cu cererea; și împuternicirea consumatorilor, să joace un rol mai important în proces. Organizațiile care se angajează acum în acțiunile corecte își pot accelera evoluția către un viitor decarbonizat și pot profita de oportunități comerciale semnificative.

Inteligența artificială în servicii profesionale: prieten sau dușman?

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului de Asistență fiscală și juridică, EY România

La o simplă căutare pe Google după inițialele AI (Artificial Intelligence) apar 12,2 miliarde rezultate în doar 0,35 de secunde, ceea ce poate fi un indiciu, dacă nu cel mai relevant, privind anvergura fenomenului, în doar un an de la apariția primei soluții AI. Odată cu trecerea timpului și accesarea din ce în ce mai frecventă pentru diferite căutări, subiecte și soluții concrete de conținut, adopția de către utilizatori a crescut exponențial. Practic, cele mai importante motoare de căutare și-au lansat propriile aplicații

de inteligență artificială, la fel și companiile mari din lume, care și-au permis și au alocat fonduri importante pentru a-și crea propriile soluții AI.

Cel mai recent studiu Gartner, dat publicității la finalul anului 2023, relevă faptul că 55% dintre organizațiile globale se află în faza de testare sau chiar de exploatare a Inteligenței Artificiale Generative și au optat pentru investiții crescute pe acest segment. Un alt studiu privind statusul soluțiilor bazate pe AI, global, doar la nivelul anului 2022, arată faptul că volumul cheltuielilor pentru crearea programelor de inteligență artificială de serie și personalizate va ajunge la 64 miliarde USD în 2025, într-un ritm anual de 18% (Global AI Software Forecast, 2022 | Forrester).

În aceste condiții, a apărut absolut firească întrebarea privind viitorul în acest context: încotro, la modul general, în zona de servicii profesionale precum fiscalitate și consultanță? În ce măsură oamenii vor fi înlocuiți de inteligența artificială și care sunt domeniile în care roboții vor determina reducerea forței de muncă umane? Evident, zona de consultanță fiscală nu este mai puțin frământată de această întrebare, pentru că, mai devreme sau mai târziu, și aici, soluțiile de inteligență artificială vor deveni parte din rutina de zi cu zi. Sigur, pe diferite paliere de lucru și în proporții diferite de utilizare, fiind probabil că o înlocuire totală a omului-consultant fiscal, dacă e să luăm doar acest exemplu, nu se va produce în curând.

Este important să înțelegem, în valul de opinii diverse și divergente, la ce folosește inteligența artificială și cum ar putea fi aceasta privită mai degrabă ca un aliat și nu ca un dușman ori concurent. Este deja foarte clar faptul că AI are o paletă vastă de aplicabilitate și poate aduce multiple beneficii, în sensul eficientizării proceselor, diminuării timpului alocat unor sarcini, reducerii erorilor umane (mai ales în procesele de rutină), chiar și pe latura de analiză și

interpretare a datelor.

Aș aprecia aici că, practic, niciun efort nu poate fi considerat prea mare în analiza oportunității de a investi și a adopta soluțiile AI, tocmai pentru a fi luată o decizie în cunoștință de cauză privind aplicabilitatea acestora în cadrul unei companii sau într-un anumit domeniu, cum este cel de consultanță fiscală și de business.

Cât despre profesioniștii din zona consultanței fiscale, e un timp cum nu se poate mai bun să apeleze și să-și dubleze eforturile prin soluțiile AI, care i-ar putea degreva de partea „plicticoasă” a profesiunii și le pot oferi timp prețios pentru analiza și identificarea celor mai bune variante fiscale și de business pentru clienții lor.

Aceștia ar putea avea la îndemână, pe lângă cunoștințele, abilitățile analitice și experiența lor, esențiale într-un domeniu atât de complex cum este cel al fiscalității, un instrument care le poate deschide perspective total nebănuite până acum. O soluție de tip AI implementată în companie va crește semnificativ eficiența și rezultatele, pe măsură ce firmele și oamenii se vor familiariza cu această nouă tehnologie.

În domeniul consultanței pe zona de taxe și impozite, două lucruri sunt certe: volumul uriaș de date pe care cei care lucrează în domeniu le au de analizat și de prelucrat plus sarcinile/operațiunile de realizat zi de zi și lună de lună, repetitive, intrate parcă în ADN-ul „lucrătorilor fiscali”.

Inteligența artificială este deja utilizată pentru a automatiza o serie dintre aceste operațiuni fiscale de rutină care alcătuiesc volumul de lucru zilnic al specialiștilor în fiscalitatea de astăzi. Bineînțeles, va fi și un nivel următor în toată povestea, care ar putea ajunge la verificarea automată a facturilor (mii, zeci de mii), pentru a vedea dacă sunt permise cheltuielile aferente impozitului pe profit, de

exemplu, sau analiza foilor de calcul pentru a urmări și a aloca corect cheltuielile pe diferite poziții și fonduri.

Este mai presus de orice îndoială faptul că vorbim despre creșterea constantă a eficienței muncii de consultanță, într-o profesie al cărui rol și nivel de complexitate, dimpotrivă, vor crește și nicidecum nu se vor diminua odată cu adopția soluțiilor AI.

Vorbim despre un cadru fiscal și de taxare atât la nivel global, cât și în România, mult mai complicat, în care consultanții fiscali vor avea de realizat noi activități de raportare și analiză, pe lângă responsabilitățile din prezent. Tocmai aici putem observa rolul excepțional care poate fi atribuit soluțiilor AI.

Transmiterea sarcinilor repetitive și banale către soluțiile de tip AI, fie elaborate intern de către companie (costurile sunt însă destul de mari la acest moment), fie pentru adoptarea și adaptarea unei soluții create deja, va elibera timp pentru profesioniștii din domeniul fiscal, astfel încât aceștia se vor putea concentra pe crearea de strategii și a unor soluții pentru clienți cu mare valoare adăugată.

Totul vine la pachet cu erorile aferente unei soluții atât de recente, dar cu o evoluție absolut spectaculoasă din punct de vedere al adopției în diferite domenii de activitate. Este cu atât mai necesară atenția pentru a identifica la timp și a îndrepta aceste erori, de aceea se impune pregătirea consultanților și dobândirea de noi capacități de analiză și interpretare.

Cred că, pentru a susține răspunsul negativ la întrebarea „Le este oare teamă consultanților în fiscalitate de inteligența artificială?”, am putea face pașii necesari, la nivel de breaslă în primul rând, pentru înțelegerea și adopția acestor soluții în pas cu timpurile actuale. Este nevoie, în opinia mea, de educație și analiză aplicată. Educație, pentru a

aprecia în mod adecvat impactul inteligenței artificiale, prin programele de instruire care ajută oamenii să înțeleagă mai bine această tehnologie. Plus analiza tuturor variantelor disponibile acum, pentru că AI-ul are o multitudine de utilizări practice, iar studiul acestora rămâne esențial pentru adopție, la fel ca în cazul oricărei alte soluții tehnologice noi.

Este cert, inteligența artificială va ajuta mult munca de consultant și va contribui semnificativ la reducerea timpului de obținere a rezultatelor. Ceea ce nu înseamnă că va deveni mai puțin valoroasă intervenția unui expert, tocmai pentru a valida și a potența soluțiile elementare oferite de AI.

Se va modifica însă costul livrării consultanței fiscale, în sensul scăderii acestuia, și aici putem vorbi despre „democratizarea” serviciilor de consultanță. De ce? Pentru că va permite unui palier mai larg de potențiali clienți să aibă acces la aceste servicii profesionale. La rândul lor, consultanții fiscali vor ieși în câștig: chiar dacă „unitatea de produs” va aduce un câștig posibil mai redus decât în prezent, se vor deschide noi piețe și noi segmente de clienți care vor aduce noi surse de câștiguri.

Modificări privind regimul fiscal al unor beneficii acordate angajaților

Autor: Diana-Ioana Țene, Junior Associate, Biriș Goran SPARL

Măsurile au fost introduse prin **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2023** privind unele măsuri fiscal-bugetare

în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1139 din 15 decembrie 2023, în continuare *Ordonanța*, și este **în vigoare din data de 15 decembrie 2023**.

Redăm mai jos aspectele de interes pentru angajați și angajatori:

- **Sumele suportate de către angajator pentru plasarea copiilor angajaților în unități de educație timpurie**, în limita maximă de 1.500 lei/lună pentru fiecare copil, vor reprezenta un beneficiu neimpozabil pentru angajați, în limita a 33% din salariul de bază, cumulată cu celelalte beneficii prevăzute la art. 76 alin. (4¹) din Codul fiscal;
- Beneficiul neimpozabil constând în **abonamente de sport și de fitness** va fi limitat la 100 euro anual de la 400 euro, fiind introduse de asemenea și anumite clarificări cu privire la categoriile de servicii incluse în această facilitate;
- Potrivit Ordonanței, **începând cu 1 ianuarie 2024, se abrogă facilitățile fiscale ce însoțesc sumele acordate de angajatori salariaților care desfășoară activități în regim de telemuncă** pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care angajații își desfășoară activitatea;
- Acordarea acestor sume cu titlu neimpozabil a fost implementată prin Legea nr. 296/2020, în contextul adoptării formulelor de lucru de la distanță de către numeroase companii, pe durata pandemiei de Covid-19;
- Scutirile au avut ca raționament oferirea unui sprijin telesalariaților, **în scopul acoperirii cheltuielilor suplimentare** generate de prestarea activității de la domiciliu sau de la un alt loc ales de salariat, cheltuieli precum cele cu electricitatea, încălzirea, apa, abonamentul de date, achiziția mobilierului sau a echipamentelor de birou, în

limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern, **în limita unui plafon lunar de 400 lei**, corespunzător numărului de zile din luna în care persoana desfășoară activitate în regim de telemuncă;

- Ordonanța stabilește faptul că, începând cu veniturile anului următor, sumele acordate de angajatori pentru acoperirea cheltuielilor cu telemunca vor fi **supuse integral impozitului și contribuțiilor sociale obligatorii**.

Tax Alert – Modificări semnificative în materie fiscală

Autori:

Filip Justin Cucu, Junior Tax Consultant, Biriș Goran SPARL

Ioana Cârțițe, Senior Tax Manager, Biriș Goran SPARL

Luciana Rainov, Senior Associate, Biriș Goran SPARL

Paul Chichernea, Associate, Biriș Goran SPARL

Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung a intrat în vigoare, aducând o serie de modificări fiscale pe care urmează să le prezentăm mai jos:

- **Impozit pe profit:**

- Este introdus un impozit minim, care se va aplica acelor

societăți care au o cifră de afaceri mai mare de 50 milioane euro.

- Este introdus un impozit pe cifra de afaceri pentru instituțiile de credit, calculat prin aplicarea unei cote de 2% asupra cifrei de afaceri pentru perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2025 și de 1% începând cu data de 1 ianuarie 2026;

- Este introdus impozit suplimentar pentru persoanele juridice care desfășoară activități în sectoarele petrol și gaze naturale și au o cifră de afaceri mai mare de 50 milioane euro.

- **Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor**

- Cota de 1% va aplicabilă pentru microîntreprinderi ale căror venituri nu depășesc 60.000 EUR într-un an fiscal și nu desfășoară activități în materie de IT, hoteluri, baruri și restaurante, activități juridice, servicii medicale;

- Va fi introdusă cota de 3% din cifra de afaceri pentru microîntreprinderile care depășesc 60.000 EUR într-un an fiscal, dar nu mai mult de 500.000 EUR, sau acele microîntreprinderi cu o cifră de afaceri sub 60.000 EUR, dar desfășoară una dintre activitățile menționate mai sus.

- **Impozit pe venit:**

- Veniturile din salarii obținute de salariații din domeniul IT, domeniul construcțiilor și din domeniul agriculturii/industria alimentară, vor fi impozitate pentru ce depășește 10.000 de lei/ contract de muncă în limita unui singur contract individual de muncă per angajat;

- Este introdusă deductibilitatea CASS pentru veniturile din activități independente;

- A fost introdus un impozit de 70% aplicabil veniturilor constatate de organele fiscale a căror sursă nu a fost identificată.

- **Contribuții sociale obligatorii:**

- Pentru voucherele de vacanță și tichetele de masă se va datora CASS de 10%;
- Angajații din construcții și agricultură vor plăti CASS;
- Salariații care realizează venituri salariale din activități de creare de programe informatice/dezvoltare software vor putea beneficia de reducerea contribuției la asigurările sociale (în prezent de 25%) cu procentul alocat fondului privat de pensii (Pilonul 2). În prezent, cota de contribuție aferentă Pilonului 2 este de 3,75%, iar acest procent va crește la 4,75% de la 1 ianuarie 2024. Angajații vor putea opta în scris pentru continuarea contribuției la Pilonul 2.
- Persoanele fizice autorizate care realizează venituri din activități independente vor plăti CASS 10% la 6 salarii minime chiar dacă vor avea pierdere;
- Plafonul maxim pentru CASS aferentă veniturilor din activități independente a fost ridicat până la contravaloarea a 60 de salarii minime brute pe an, pentru veniturile din activități independente între 6 și 60 de salarii minime brute datorându-se 10% din venitul net realizat;

- **Taxa pe Valoare Adăugată:**

- Se majorează TVA de la 5% la 9% pentru panouri fotovoltaice și livrarea de locuințe care au o suprafață utilă de maximum 120 mp, exclusiv anexele gospodărești, a căror valoare, inclusiv a terenului pe care sunt construite, nu depășește suma de 600.000 lei, exclusiv taxa pe valoarea adăugată, achiziționate de persoane fizice în mod individual sau în comun cu altă persoană fizică/alte persoane fizice;
- Se elimină cota de TVA de 5% pentru dreptul de utilizare a facilităților sportiv, transport public turistic, alimente de înaltă calitate, aplicându-se astfel cota standard;
- Se majorează TVA de la 9% la 19% pentru băuturile nealcoolice care se încadrează la codul NC 2202 și pentru alimentele cu zahăr adăugat, al căror conținut total de zahăr este de minimum 10 g/100 g produs, altele decât cozonacul și biscuiții;

- **Accize:**

- Se introduce acciza pentru băuturile îndulcite cu zahăr/conținut de zahăr între 5-8 g/100ml (0.4 lei/litru) și peste 8 g/100ml (0.6 lei/litru).
- Se implementează o definiție pentru zahărul adăugat;
- Sunt introduse accize pentru țigări electronice cu tutun, cu sau fără nicotină sau care conțin înlocuitori de tutun cu sau fără nicotină;
- Se introduc noi obligații de autorizare și notificare pentru persoanele care achiziționează sau importă produse supuse accizelor aplicabile zahărului sau țigărilor electronice, dar și sancțiuni pentru nerespectarea regimului accizabil pentru aceste produse;

- **R0 e-Sigiliu:**

- Se introduce un sistem nou denumit R0 e-Sigiliu, acesta fiind un sistem bazat pe utilizarea unor dispozitive electronice și a unei aplicații informatice care permite autorităților competente determinarea potențialelor puncte de deținare a transporturilor rutiere de bunuri, indiferent dacă acestea sunt aflate în tranzit sau au ca destinație finală un operator economic de pe teritoriul național;
- În cazul aplicării sigiliilor inteligente, conducătorul auto trebuie să asigure integritatea sa. Nerespectarea acestei obligații constituie contravenție dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată infracțiune și se pedepsește cu amendă între 20.000 lei și 50.000 lei;

- **R0 e-Factura:**

- Au fost incluse prevederi menite să implementeze Decizia Consiliului UE 2023/1553 prin care România a fost autorizată să introducă obligativitatea facturii electronice pentru livrările de bunuri/prestările de servicii în relația B2B;
- Pentru perioada 1 ianuarie – 30 iunie 2024 se reglementează obligația persoanelor impozabile stabilite în România de a

raporta/transmite în sistemul național (RO e-factura) facturile emise pentru livrări de bunuri și prestări de servicii efectuate în relația B2B (cu excepția exporturilor și livrărilor intracomunitare) și care au locul livrării/prestării în România;

- Termenul pentru transmiterea facturilor în sistemul național va fi de 5 zile lucrătoare, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la data limită prevăzută de Codul fiscal pentru emiterea facturilor. Nerespectarea acestui termen se va sancționa cu amendă. În perioada 01.01.2024 – 31.03.2024 nu se vor aplica sancțiuni pentru neaplicarea obligațiilor de a trimite facturile prin sistemul RO e-factura;

- Începând cu 1 iulie 2024, pentru livrări de bunuri și prestări de servicii în relația B2B între persoane impozabile stabilite în România va deveni obligatorie transmiterea facturii electronice utilizând sistemul național RO e-Factura. În situația nerespectării obligației de transmitere a facturilor electronice utilizând sistemul RO e-Factura, este prevăzută o amendă raportată la cuantumul TVA înscris în factură;

- **Impozitul special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare**

- Persoanele fizice care, la data de 31 decembrie a anului fiscal anterior, au clădiri rezidențiale în România aflate în proprietate cu o valoare impozabilă care depășește 2.500.000 lei (aproximativ 500.000 euro), vor plăti un impozit suplimentar de 0,3% aplicat diferenței;

- A fost introdus un impozit special pentru vehiculele de mare valoare înmatriculate în România (deținute atât de persoane juridice, cât și de persoane fizice), a căror valoare individuală depășește 375.000 lei. Taxa este de 0,3% aplicată asupra diferenței dintre prețul de achiziție al vehiculului și pragul de 375.000 lei;

- **Contravenții:**

- S-a eliminat posibilitatea de a plăti jumătate din valoarea minimă a amenzii contravenționale în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal pentru amenziile contravenționale cuprinse în următoarele acte normative: Legea nr. 203/2018, Legea contabilității nr. 82/1991, Legea nr. 70/2015, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999, Codul de procedură fiscală, Codul fiscal și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 41/2022;

- **Plafoane numerar:**

- Deși inițial au fost implementate o serie de plafoane pentru plățile în numerar prin intermediul Legii nr. 296/2023, Guvernul a revenit asupra acestor modificări prin intermediul **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 98/2023**. Totuși, chiar ulterior modificărilor precizate, limitele de plăți din avansuri spre decontare au fost scăzute de la 5.000 lei la 1.000 lei. De asemenea, sumele în numerar aflate în casieria persoanelor juridice nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 50.000 lei. Sumele în numerar care depășesc plafonul se depun în conturile bancare ale acestor persoane în termen de două zile lucrătoare.

Ghid privind modalitatea de aplicare a facilităților fiscale, acordate persoanelor fizice care desfășoară activități de creare de programe pentru calculator, începând cu veniturile aferente lunii noiembrie 2023.

- Ghidul a fost publicat pe site-ul ANAF în data de 14.11.2023. Prin acest ghid se clarifică modalitatea de calcul privind determinarea impozitului pe veniturile din salarii și asimilate salariilor pentru persoanele fizice care desfășoară activități de creare de programe pentru calculator și beneficiază de facilitățile fiscale prevăzute de lege. De asemenea, prin ghid se aduc clarificări și cu privire la modalitatea de calcul a contribuțiilor sociale datorate de către această categorie de contribuabili.

Hotărârea nr. 900/2023 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

◦ Începând cu data de 1 octombrie 2023, valoarea salariului de bază minim brut pe țară s-a majorat la suma de 3.300 lei/lună, pentru un program normal de lucru în medie de 165,333 ore pe lună, reprezentând 19,960 lei/oră.

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene include următoarele modificări:

• Impozitului minim pe cifra de afaceri:

◦ Sunt aduse modificări în materia grupurilor fiscale și a veniturilor din producția de imobilizări corporale și necorporale.

• Impozitul pe profit:

◦ Sunt abrogate dispozițiile privind scăderea costului caselor de marcat electronice din impozitul datorat;

◦ Este schimbat regimul deductibilității în materia creșelor și grădinițelor, dar și în materia învățământului timpuriu;

◦ Deductibilitatea ajustărilor pentru deprecierea creanțelor, înregistrate potrivit reglementărilor contabile este redusă de la 50% la 30% și privește în mod expres acum sume datorate de clienții interni și externi pentru produse, semifabricate, materiale, mărfuri vândute, lucrări executate și servicii prestate;

◦ Pierderile fiscale se vor reporta doar 5 ani în loc de 7 ani și se vor recupera în procent de 70% din profiturile impozabile obținute în următorii 5 ani consecutivi;

◦ Contribuabilul are dreptul de a deduce, într-o perioadă fiscală, costurile excedentare ale îndatorării până la plafonul deductibil reprezentat de echivalentul în lei al

sumei de 1.000.000 euro, însă costurile excedentare ale îndatorării rezultate din tranzacții/operațiuni care nu finanțează achiziția/producția imobilizărilor în curs de execuție și a activelor efectuate cu persoane afiliate se vor deduce acum, într-o perioadă fiscală, până la plafonul deductibil reprezentat de echivalentul în lei al sumei de 500.000 euro. Costurile totale excedentare ale îndatorării rezultate din tranzacții/operațiuni efectuate atât cu persoane afiliate, cât și cu persoane neafiliate, care pot fi deduse într-o perioadă fiscală, nu pot depăși plafonul deductibil reprezentat de echivalentul în lei al sumei de 1.000.000 euro (sunt incluse și alte reguli specifice de alocare);

- Se elimină prevederile privind creditul fiscal aferent burselor private, aceste prevederi mai fiind aplicabile doar până la 31 decembrie 2023 sau până la finalul anului fiscal modificat care se finalizează în 2024;

- **Impozitul pe venitul microîntreprinderilor:**

- Sunt aduse schimbări cu privire la regimul de deținere a mai multe societăți plătitoare de impozit pe venitul microîntreprinderilor;

- Este eliminat regimul special pentru microîntreprinderi în cazul societăților din domeniul HoReCa;

- **Impozitul pe venit:**

- Beneficiul constând în sumele suportate de către angajator pentru plasarea copiilor angajaților în unități de educație timpurie, în limita maximă de 1.500 lei/lună pentru fiecare copil, este un beneficiu neimpozabil în limita a 33% din salariul de bază;

- Beneficiul neimpozabil constând în diferențele favorabile dintre dobânda preferențială stabilită prin negociere și dobânda practică pe piață, pentru credite și depozite acordate de angajatori salariaților, va fi inclus între beneficiile limitate cumulativ la 33% din salariul de bază;

- Beneficiul neimpozabil constând în abonamente de sport și de

fitness vor fi limitate la 100 euro anual de la 400 euro;

- **TVA:**

- Este modificată definiția zahărului adăugat în sensul eliminării zaharurilor din sucurile de fructe neîndulcite, concentratul de suc de fructe și zaharurile din piureuri de fructe, având în vedere că acestea nu afectează sănătatea în aceeași măsură ca celelalte tipuri de zaharuri adăugate;
- În cadrul produselor exceptate de la cele cu zahăr adăugat s-a introdus și laptele praf pentru nou-născuți, sugari și copii de vârstă mică;
- Depunerea declarațiilor 392 și 393 rămâne suspendată până la data de 31 decembrie 2026 inclusiv;

- **Accize:**

- Sunt eliminate anumite ingrediente din lista zahărului adăugat;
- Sunt modificate anumite prevederi referitoare la facturare, momentul faptului generator și a exigibilității pentru accizele pentru băuturi nealcoolice cu zahăr adăugat;

- **Case de marcat:**

- Sancțiunile pentru neimplementarea caselor de marcat pentru automatele comerciale vor fi prorogate până la 1 octombrie 2024.

- **R0 e-Factura:**

- În relația B2B, facturile simplificate vor fi exceptate de la anumite obligații în sistemul național privind factura electronică R0 e-Factura
- Clarificări ale regimului nefuncționalității sistemului R0 e-Factura;
- Modificări ale regimului sancționator în situația neemiterii/neprimirii și neînregistrării facturilor prin sistem.

- **R0 e-Transport:**

- Redefinirea noțiunii de monitorizare a transporturilor rutiere și implementarea obligației echipării vehiculelor cu dispozitive de localizare;

- **Legea 70/2015:**

- Introducerea unui regim mai favorabil pentru sumele în numerar deținute de casierii magazinelor de tipul cash&carry, supermagazinelor și hipermagazinelor.

- **Legea contabilității:**

- Amenzile contravenționale prevăzute în Legea contabilității nr. 82/1991 vor crește.

Beneficiile fiscale pentru angajați – care sunt principalele facilități și cât de accesate sunt în practică?

Autori: Crina Onuț, Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Facilitățile fiscale joacă un rol vital în stimularea creșterii economice, încurajând investițiile și asigurând ocuparea, poate chiar reorientarea forței de muncă. În prezent, date fiind fluctuațiile de personal din anumite industrii, facilitățile pot ajuta și la fidelizarea

angajaților și reținerea lor pe termen lung în cadrul companiilor.

În actualul context economic, cu un preconizat an 2024 mai greu (a se vedea modificările fiscale recent adoptate, plus un trend european și global în care se refac trasee geoeconomice), este indicat ca managementul companiilor să treacă la nivelul următor de analiză și să aplice facilitățile fiscale disponibile în Codul Fiscal. Cu alte cuvinte, vorbim despre optimizarea unor costuri fiscale și, dacă unul dintre beneficiile fiscale este aplicabil companiei, devine absolut necesară studierea în detaliu și adoptarea acestuia, pentru a evita riscul de neconformitate.

Deși facilitățile fiscale disponibile în România sunt consacrate de Codul Fiscal și legislația anexă de foarte mult timp, este totuși surprinzător că, într-un context economic dificil și complex, acestea nu sunt suficient de accesate de către companii, cu excepția notabilă a sectorului IT.

Există o serie de facilități fiscale în România aplicabile angajaților, cu anumite aspecte la care trebuie să fie atenți contribuabilii care le aplică.

Scutirea de impozit pe venit pentru sectorul IT

Este probabil facilitatea cea mai cunoscută, cea mai veche (în vigoare din anul 2001) și cea mai des întâlnită în practică, fiind unul dintre avantajele competitive care a creat în România un mediu atractiv pentru profesioniștii din domeniul IT. Această scutire este cu atât mai importantă cu cât reprezintă un factor diferențiator pentru potențiali investitori străini, care iau în considerare deschiderea de centre IT în România. Această reglementare pare să nu fie disponibilă în alte state ale Uniunii Europene, fapt ce clasează România în topul țărilor care încurajează dezvoltarea sectorului IT.

În practică, din ceea ce cunoaștem, ANAF încă nu a demarat

controale fiscale sau o campanie de controale concentrate pentru aplicarea acestei facilități. Totuși, dată fiind dorința asiduă de colectare a veniturilor la bugetul de stat și noile modificări aduse facilității fiscale, ne putem aștepta în viitor la campanii ANAF axate pe angajatorii care aplică scutirea.

Se recomandă ca angajatorii care aplică facilitatea să verifice anual dosarele de personal (de exemplu, fișele de post, anexele la contractul de muncă) și să se asigure de îndeplinirea condițiilor din legislație. Totodată, substanța activităților prestate de angajați e importantă pentru aplicarea scutirii și trebuie, de asemenea, verificată îndeaproape.

Scutirea de impozit pe venit pentru sectorul de cercetare-dezvoltare (C&D)

Este facilitatea care se bucură de un nivel înalt de consacrare la nivelul Uniunii Europene (și nu numai), iar din anul 2017 este prezentă și în legislația românească pentru angajați. Neclaritatea legislației a condus, însă, la o reticență a angajatorilor din România să aplice scutirea (atât la nivel de impozit pe venit, cât și la nivel de impozit pe profit). De la 1 ianuarie anul acesta, s-a introdus obligația contribuabilii mari de a avea o certificare pentru activitatea de C&D, iar în februarie 2023, a fost publicată lista de experți care pot emite certificări în acest sens. Datorită clarificărilor aduse, putem observa o deschidere mai mare a companiilor pentru aplicarea facilităților în zona de C&D.

O altă oportunitate a acestui sector este reprezentată de migrarea angajaților care sunt implicați în activități din zona C&D și IT deopotrivă, de la a fi scutiți de impozit în baza activității IT, la beneficiile pe care le oferă sectorul C&D. Această migrare are la bază cerințele mai prietenoase pe care legislația din domeniul C&D le presupune în privința

documentației, precum și spectrul mai larg de aplicare, fără a exista o listă restrictivă pentru funcțiile pe care angajatul trebuie să le îndeplinească pentru a fi eligibil. În plus, odată cu certificarea activităților de C&D de către un expert, ANAF nu poate contesta specificul activității și deci nu va putea reclasifica scutirea aplicată de contribuabili la nivelul angajaților în cazul unui control fiscal. Caracterul mai stabil al facilității (comparativ cu facilitatea pentru IT-iști, ce este vizată în prezent de anumite modificări) este întărit și susținut, de exemplu, prin Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) pentru perioada 2022-2027.

Recomandăm companiilor care desfășoară activități de C&D să analizeze fezabilitatea aplicării scutirii la angajați (dar și la nivelul companiei), să se asigure că îndeplinesc condițiile legale, atât de substanță, cât și de formă, și să obțină certificarea de la experți (inclusiv contribuabilii medii/mici, chiar dacă nu e obligatorie pentru aceștia) pentru a beneficia de această facilitate. Totodată, pentru companiile cu specific de IT care fac și C&D, se recomandă să ia în calcul transferul facilității de la IT la C&D, bineînțeles, în măsura în care angajații realizează astfel de activități.

Facilități pentru planuri de tip Stock Option Plan (SOP)

Începând din 2017, Codul Fiscal oferă societăților, într-o reglementare mai clară, o facilitate fiscală privind planurile de acțiuni. În contextul economic actual, planurile de acțiuni pot deveni un tip de investiție relativ sigură și atractivă, atât pentru personalul de conducere, cât și pentru cel de execuție.

Facilitatea fiscală constă în neimpozitarea veniturilor obținute dintr-un astfel de plan la momentul acordării, maturizării acțiunilor și exercitării acestora. Momentul impozabil intervine la vânzarea de către participanții la SOP a acțiunilor. La acel moment, persoana fizică rezidentă română

are obligația de a depune declarația unică pentru câștigul de capital obținut din SOP, până la 25 mai a anului următor celui în care a fost obținut venitul. Din februarie 2023, a intervenit și obligația de raportare a veniturilor din SOP, prin declarația 112 de către angajatori și există implicații de impozit pe profit și contabilitate la care companiile trebuie să fie atente.

Li se recomandă companiilor să se gândească dacă vor să implementeze un plan de acțiuni la nivel local (ceea ce presupune eforturi pe partea fiscală și juridică pentru întocmirea planului și a documentelor conexe) sau să transpună în România un plan de acțiuni implementat la nivel de Grup. În ambele scenarii, trebuie să existe transparență privind obligațiile participanților la Plan și documentele justificative să susțină îndeplinirea condițiilor legale pentru SOP.

În ciuda beneficiilor pe care le pot aduce și a faptului că sunt reglementate de mult timp în România, anumite facilități fiscale rămân adesea sub-utilizate din diverse motive, precum lipsa de informare cu privire la facilitățile fiscale pe care le au la dispoziție, complexitatea legislației sau povara administrativă pe care obținerea acestora o poate implica.

Recomandăm angajatorilor care aplică facilitățile fiscale să se asigure de buna îndeplinire a condițiilor legale, atât la nivel formal cât și din perspectiva substanței activităților, astfel încât riscurile fiscale în caz de control al autorităților să fie reduse. Totodată, eforturile de menținere și dezvoltare a unei activități eficiente a companiilor vor trebui însoțite de cele privind optimizarea fluxurilor financiare, analiza și aplicarea beneficiilor fiscale prevăzute în Codul Fiscal, care se potrivesc fiecărei companii devenind astfel prioritare.

Modificări fiscale majore pentru persoanele fizice care obțin venituri din chirii, conform OUG 115/2023

Autori: Corina Mîndoiu, Partener, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Cătălina Butan, Manager, Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

- Indiferent de numărul contractelor de închiriere, proprietarii persoane fizice nu își mai pot deduce eventuale cheltuieli pentru stabilirea veniturilor impozabile din chirii
- Veniturile din chirii aferente anului 2024 vor fi taxate cu 10%, după deducerea unei cote forfetare de cheltuieli de 20%
- Obligativitatea înregistrării contractelor de închiriere la ANAF în 30 de zile de la data încheierii contractului a rămas valabilă

În căutarea celor mai bune modalități prin care pot să-și multiplice economiile, tot mai mulți români se gândesc la investiții prin achiziționarea de proprietăți imobiliare, cu scopul de a le închiria ulterior pentru a obține un venit stabil și previzibil. Această opțiune este percepută drept foarte sigură și chiar poate fi profitabilă pe termen lung. Există și cazuri în care investitorii apelează la împrumuturi și credite, ratele bancare fiind plătite tocmai din veniturile generate de închiriere, urmând ca după stingerea datoriei investitorii să devină proprietari.

Trebuie ținut cont că pentru aceste venituri, persoanele fizice care dețin imobilele date spre închiriere datorează impozite care trebuie declarate și plătite la ANAF în fiecare an. Autoritățile fiscale au adus recent modificări majore privind taxarea veniturilor din chirii. Aceste schimbări sunt incluse în Ordonanța de urgență 115, publicată în data de 15 decembrie 2023, intens mediatizată prin prisma unor schimbări fiscale importante pregătite de Guvern, prin care să asigure reducerea deficitului bugetar.

Potrivit acestor modificări, persoanele fizice care realizează venituri din chirii din imobile aflate în proprietate personală nu vor mai avea opțiunea de a raporta aceste venituri în categoria celor din activități independente în sistem real. Mai exact, indiferent de numărul contractelor de închiriere pe care le au în derulare, persoanele fizice nu își vor mai putea deduce eventuale cheltuieli pentru stabilirea veniturilor impozabile din chirii.

Veniturile din chirii aferente anului 2024 ar urma să fie taxate cu 10%, după deducerea unei cote forfetare de cheltuieli de 20%, fără a fi necesară justificarea acestor cheltuieli prin documente. Practic, nivelul de impozitare este de 8%, aplicat la totalul veniturilor încasate anual de către proprietar. În cazul veniturilor din chirii plătite de entități care au obligația de a conduce evidență contabilă, impozitul ar urma să fie reținut de către plătitor.

Potrivit regulilor anterioare, dar în vigoare pentru anul 2023, persoanele fizice care obțineau venituri din chirii, taxate cu 10%, puteau opta pentru deducerea unor cheltuieli la stabilirea impozitului, pe baza datelor din contabilitate, după ce completau un registru fiscal. Mai mult, persoanele fizice care realizau venituri din chirii din derularea a peste cinci contracte de închiriere le încadrau fiscal în categoria veniturilor din activități independente, cu obligația de a ține o contabilitate și de a întocmi registre fiscale, și aveau posibilitatea de a deduce anumite cheltuieli pentru

stabilirea impozitului datorat. Autoritățile au eliminat aceste reguli pentru veniturile din chirii obținute începând cu anul 2024.

Amintim că impozitul pe veniturile din chirii trebuie plătit de către contribuabili la ANAF până pe 25 mai a anului următor celui în care veniturile au fost obținute, conform regulilor actuale. Aceste venituri se raportează prin intermediul declarației unice. În plus, contribuabilii au obligația înregistrării contractelor de închiriere la ANAF, în termen de 30 de zile de la data încheierii contractului sau apariției unei modificări contractuale, cum ar fi modificarea prețului de închiriere sau a duratei de închiriere.

Pentru veniturile realizate din închirierea în scop turistic a camerelor din locuințe în proprietate personală și venituri din arendarea bunurilor agricole din patrimoniul personal, legislația fiscală prevede reguli specifice de taxare.

Amintim și că autoritățile au introdus, prin Legea 296/2023 un impozit suplimentar, aplicabil de la 1 ianuarie 2024, pentru persoanele care dețin clădiri rezidențiale situate în România, de peste 2.500.000 lei. Impozitul datorat va fi de 0,3% și va fi aplicat asupra diferenței dintre valoarea impozabilă comunicată de către autorități prin decizie de impunere și plafonul de 2.500.000 lei. Impozitul se va declara și plăti până pe data de 30 aprilie a anului pentru care se datorează.

Având în vedere impactul major al acestor modificări asupra contribuabililor care dețin proprietăți imobiliare și obțin venituri din chirii, se recomandă ca persoanele fizice să aibă în vedere modificările legislative și să evalueze impactul acestor schimbări asupra propriilor investiții.

Noutăți esențiale pentru microîntreprinderi în 2024: Ce trebuie să știe antreprenorii

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

Începutul anului 2024 aduce schimbări importante în legislația fiscală care reglementează microîntreprinderile. Aceste noutăți sunt cruciale pentru antreprenori, având un impact semnificativ asupra modului în care ei vor mai putea aplica sau nu acest regim de impozitare începând de anul următor.

Printre altele, microîntreprinderile românești vor trebui să se adapteze la noi reglementări fiscale majore care includ nu doar introducerea a două cote de impozitare, aplicabile în funcție de anumite criterii, cât și încadrarea în sine pentru aplicarea acestui regim fiscal de impozitare a veniturilor. Din această perspectivă, autoritățile au introdus noi limitări și condiții suplimentare care restricționează semnificativ accesul companiilor la statutul de microîntreprindere.

Iată punctele cheie ale acestor schimbări legislative:

Schimbări la cotele de impozitare pentru microîntreprinderi

De la 1 ianuarie 2024, vor fi reintroduse două cote de impozitare: 1% pentru microîntreprinderile cu venituri mai mici de 60.000 euro și o alta, de 3%, pentru microîntreprinderile cu venituri peste 60.000 euro sau care desfășoară activitate pe anumite coduri CAEN, indiferent dacă sunt principale sau secundare (5821, 5829, 6201, 6209 5510, 5520, 5530, 5590, 5610, 5621, 5629, 5630, 6910, 8621, 8622, 8623, 8690). În cazul în care microîntreprinderile care desfășoară activități corespunzătoare codurilor CAEN care le

obligă la aplicarea cotei de 3% obțin venituri și din alte activități, cota de impozitare majorată se va aplica pentru toate veniturile, deci inclusiv pentru cele din aceste alte activități.

Trecerea de la cota de 1% la cota de 3% și invers, în cursul unui an fiscal, se va face începând cu trimestrul în care intervin situațiile care obligă la modificarea cotei de impozitare, în funcție de cum se respectă sau nu noile limitări impuse de legislația fiscală.

Limitarea participațiilor la o singură microîntreprindere

Din ianuarie 2024, o persoană care deține minim 25% părți sociale sau drepturi de vot, poate să fie acționar/asociat doar la o singură microîntreprindere. Procentul de 25% se referă atât la deținerea direct cât și cea indirectă. Plafonul anual pentru calificarea ca microîntreprindere va rămâne tot de 500.000 euro, dar acesta devine cumulativ pentru toate microîntreprinderile legate, așa cum sunt definite de Legea nr. 346/2004.

Depunerea situațiilor financiare anuale devine condiție esențială pentru operarea ca microîntreprindere

Noile reguli fiscale aplicabile de anul următor stabilesc că microîntreprinderile vor trece obligatoriu la plata impozitului pe profit dacă nu își depun la termen situațiile financiare aferente exercițiului anterior. Tranziția la impozitarea pe profit se va face începând cu trimestrul la care ar fi trebuit să se depună bilanțurile.

Mai mult, pentru anul viitor s-a reglementat o devansare a termenului de depunere a situațiilor financiare aferente anului 2023. Astfel, firmele care pot să aplice sistemul de impozitare al microîntreprinderii în 2024 trebuie să transmită autorităților situațiile financiare anuale până cel târziu în data de 31 martie 2024. În lipsa bilanțurilor pe 2023 depuse la termenul impus, firmele vor fi obligate să treacă la plata

impozitului pe profit.

Restricții specifice pe anumite domenii de activitate

De anul viitor, intermediarii secundari de asigurări și reasigurări pot opera ca microîntreprinderi, cu condiția ca veniturile din activitatea de distribuție să nu depășească 15% din totalul veniturilor.

Autoritățile au eliminat și regimul preferential al companiilor din sectorul HORECA, în contextul în care ele aveau condiții mai flexibile pentru încadrarea ca microîntreprinderi. Din 2024, și microîntreprinderile din domeniul HORECA trebuie să înregistreze cel puțin un salariat cu normă întreagă (sau mai multe contracte part-time echivalente) și să respecte plafonul de 500.000 euro pentru a se califica pentru acest regim fiscal.

Eliminarea unor reduceri de impozite

De la începutul anului viitor, microîntreprinderile nu mai au dreptul de a reduce impozitul pe venit cu sumele reprezentând sponsorizări sau cu contravaloarea achizițiilor caselor de marcat fiscale. Ultimul an fiscal în care o microîntreprindere poate diminua impozitul pe venitul microîntreprinderii pe seama sponsorizărilor sau a caselor de marcat sau a redirecționa impozitul va fi anul 2023.

Regimul juridic al amenzilor

contabile și fiscale s-a modificat: ele nu mai pot fi plătite la jumătate ca restul sancțiunilor contravenționale

Autor: Ioana Cârțițe, Senior Tax Manager, Biriș Goran

Legea reformei fiscale a modificat substanțial regimul juridic pentru amenzile fiscal-contabile aplicate companiilor și elimină posibilitatea ca acestea să fie achitate la jumătate din valoarea lor minimă când sunt plătite în 15 zile de la impunere. Noutățile care înăspresc practic regimul sancționatoriu în sfera financiar-contabilă sunt deja în vigoare și sunt valabile pentru toate amenzile aplicate după 11 noiembrie 2023.

Modificarea regimului juridic pentru amenzile financiar-contabile s-a făcut prin Legea nr. 296/2023 care a abrogat, începând cu 11 noiembrie, posibilitatea plății reduse a acestor sancțiuni contravenționale. Astfel, spre deosebire de alte sancțiuni, strict pentru încălcările legislației în domeniul fiscal, contabil și financiar, dispare posibilitatea ca ele să fie achitate la jumătate din valoarea minimă în termen de 15 zile de când au fost aplicate.

Această schimbare legislativă impune companiilor și persoanelor fizice o mai mare atenție și conformitate în domeniul fiscal și contabil, pentru că elimină un mecanism care permitea o atenuare a sancțiunilor care până acum era folosit frecvent.

Vizate de acest regim juridic nou sunt mai multe categorii de amenzi prevăzute de acte normative majore în domeniul fiscal, financiar și contabil. Astfel, nu mai pot fi plătite la jumătate din minim amenzile prevăzute de:

- Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală;
- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- Legea contabilității nr. 82/1991;
- Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar;
- OUG nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale;
- OUG nr. 41/2022 pentru instituirea Sistemului național privind monitorizarea transporturilor rutiere de bunuri cu risc fiscal ridicat R0 e-Transport;
- Anumite prevederi din chiar Legea reformei fiscale 296/2023.

Noile reguli sunt valabile pentru pentru amenzi aplicate după 11 noiembrie 2023, data la care prevederile din Legea nr. 296/2023 referitoare la sancțiuni intră efectiv în vigoare.

Mai merită menționat că, în forma aprobată inițial, legea prevedea și majorarea substanțială, de până la patru ori, a amenzilor din Legea contabilității, dar măsura nu se mai regăsește în forma publicată de Guvern în Monitorul Oficial.

Tot din noiembrie, mai multe contravenții fiscal-contabile au fost scoase din Legea prevenirii și pot fi amendate de la prima abatere

Această mișcare legislativă care înăsprește de facto regimul sancționatoriu în sfera fiscal-contabilă vizează creșterea conformării voluntare și întărirea disciplinei fiscale și contabile printre contribuabili, făcând parte dintr-un peisaj mai larg de măsuri cu acest scop.

Spre exemplu, tot din luna noiembrie, printr-un alt act normativ – HG nr. 937/2023, Guvernul a eliminat mai multe contravenții financiar-contabile din Legea prevenirii, ceea ce înseamnă că ele nu mai sunt acoperite de posibilitatea de a fi sancționate cu avertisment la prima abatere, ci vor fi direct

amendate. Este vorba despre contravenții cuprinse în Codul fiscal, Codul de procedură fiscală, precum și în Ordonanța caselor de marcat sau în cea vizând sistemele moderne de plată. Astfel, din 5 noiembrie, nu mai sunt acoperite de Legea prevenirii, printre altele, faptele care vizează nedeplinirea la termen a declarațiilor de înregistrare fiscală, de radiere sau de mențiuni ori a celor de TVA și nici legate de neîndeplinirea la termen a obligațiilor de declarare a bunurilor și veniturilor impozabile sau a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume.

La fel, nici nerespectarea obligațiilor de întocmire a dosarului prețurilor de transfer nu mai este vizată de Legea prevenirii și va fi amendată direct, atunci când este constatată de autoritățile fiscale.

Utilizarea stimulentelelor fiscale: ce oferă România, Polonia, Republica Cehă și Ungaria?

Autori:

Răzvan Ungureanu, Director, Impozite Directe, EY România,

Teona Braia, Manager, Impozite Directe, EY România

Istoric vorbind, stimulentele fiscale au fost o parte integrantă a setului de mecanisme fiscale pe care statele lumii le-au folosit pentru atragerea investițiilor străine directe. Facilitățile fiscale pentru companii capătă diverse

forme (spre exemplu, amortizări accelerate, posibilitatea reportării pierderilor, deducerea suplimentară a cheltuielilor de cercetare-dezvoltare, posibilitatea de consolidare fiscală) și au fost, în general, introduse în scopul de a sprijini fie obiective economice mai largi, cum ar fi crearea de locuri de muncă sau nevoia de a atrage investiții străine directe, fie strategice, de exemplu facilitarea digitalizării, tranziția energetică și altele.

Stimulentele fiscale pot juca un rol important în sprijinirea afacerilor locale, sporirea productivității și impulsionează creșterea economică. Reflectând această convingere, majoritatea țărilor lumii oferă diverse beneficii fiscale pentru a încuraja dezvoltarea afacerilor.

Scheme de stimulente fiscale oferite de România, Polonia, Republica Cehă și Ungaria

România oferă o paletă largă de facilități fiscale, chiar dacă unele dintre acestea au fost eliminate prin recente măsuri fiscale, adoptate în toamna acestui an:

- Stimularea capitalizării societăților prin acordarea unor reduceri a impozitului pe profit/venitul microîntreprinderilor pentru companiile care au capital propriu pozitiv și în creștere în perioada 2021-2025, introduse prin OUG 153/2020.
- Scutirea de impozit pentru profitul reinvestit în: echipamente tehnologice, active utilizate în activitatea de producție și procesare, active reprezentând re tehnologizare, calculatoare electronice și echipamente periferice, mașini și aparate de casă, de control și de facturare. De asemenea, se poate aplica pentru investiții în programe informatice și dreptul de utilizare a programelor informatice, produse și/sau achiziționate, inclusiv în baza contractelor de leasing financiar, puse în funcțiune și folosite în scopul desfășurării activității.

- Consolidarea fiscală din punct de vedere al impozitului pe profit – începând cu 2022, societățile pot forma o structură de grup fiscal din punct de vedere al impozitului pe profit. Practic, societățile care fac parte din același grup vor putea să își consolideze pozițiile de profit / pierdere fiscală și să datoreze impozit numai la nivel de grup fiscal. Această măsură permite recuperarea pierderilor fiscale în timp real, prin compensarea cu profitul realizat de alte entități din același grup.
- Alte facilități prevăzute de legislația fiscală vizează stimularea activităților de cercetare-dezvoltare – acestea privesc impozitul pe profit și impozitul pe veniturile angajaților care sunt implicați în proiecte de cercetare-dezvoltare.

Situația în alte țări din Uniunea Europeană (UE) și ce fel de facilități practică Polonia, Republica Ceha și Ungaria

Uniunea Europeană (UE)

Deși UE este renumită pentru politicile sale de armonizare, totuși normele fiscale rămân în principal în jurisdicția statelor membre. Această diversitate a condus la o varietate de stimulente fiscale în UE, fiecare stat membru structurând scheme proprii pentru a răspunde obiectivelor sale socio-economice specifice. În general, aceste stimulente se concentrează pe stimularea cercetării și dezvoltării, atragerea investițiilor străine directe, promovarea sustenabilității și încurajarea întreprinderilor mici și mijlocii.

În timp ce stimulentele fiscale încurajează incontestabil inovarea și investițiile, variațiile pe scară largă între statele membre pot duce uneori la „concurență fiscală”, potențial dăunătoare pieței unice UE. Pentru a atenua acest lucru, UE are reglementări în vigoare pentru a preveni concurența fiscală dăunătoare și pentru a se asigura că

stimulentele fiscale respectă regulile comunitare privind ajutoarele de stat.

Cu toate acestea, societățile care operează în UE sau care se gândesc să intre pe piața UE trebuie să examineze cu atenție stimulentele fiscale, ghidate de factori precum prezența geografică, sectorul și planurile de creștere, pentru a-și maximiza beneficiile.

Polonia

Anumite tipuri de venituri sunt enumerate în mod explicit ca fiind excluse din domeniul de aplicare al codului fiscal polonez și, ca atare, nu fac obiectul impozitului pe profit. Printre acestea se numără: veniturile din activități agricole, veniturile obținute ca ajutor de la organizații internaționale, activitățile culturale, de protecție a mediului, sprijinirea proiectelor publice de drumuri, rețele de telecomunicații și sisteme de alimentare cu apă în zonele rurale, caritate, sănătate și multe altele. Polonia este cazul de succes, dintre fostele țări comuniste, în care strategia de dezvoltare economică pe termen lung se îmbină cu rigoarea și măsurile de menținere a economiei naționale în zona competițională de vârf a Europei.

Exemple de facilități acordate companiilor poloneze: amortizarea accelerată, stimularea investițiilor, crearea noilor locuri de muncă, rezerva pentru investiții, zone economice speciale, impozit pe tonaj, stimulente pentru robotizare, prototipuri, angajați inovatori, pentru extindere, consolidare, stimulente pentru IPO. Deducerea suplimentară pentru activități de cercetare – dezvoltare oferă contribuabililor eligibili posibilitatea de a deduce suplimentar 100% din toate cheltuielile eligibile suportate în legătură cu cercetarea – dezvoltarea, sub rezerva anumitor condiții: începând cu 1 ianuarie 2022, toți contribuabilii care desfășoară activități de cercetare – dezvoltare pot deduce suplimentar 200% din cheltuielile de angajare suportate

pentru angajații implicați în activități de cercetare și dezvoltare; centrele de cercetare-dezvoltare pot deduce suplimentar 200% din cheltuielile eligibile, procentul fiind dependent de statutul centrului de cercetare și dezvoltare (microîntreprindere, întreprindere mică, mijlocie sau mare).

Republica Cehă

Scutirile fiscale recunoscute includ amortizarea accelerată, stimulente pentru investiții pe scară largă, stimulente pentru ocuparea forței de muncă și stimulente pentru cercetare și dezvoltare. Companiile care realizează proiecte de cercetare și dezvoltare pot deduce din baza impozabilă o sumă suplimentară de 100% sau 110% din costurile de cercetare-dezvoltare eligibile, care poate fi solicitată în cazul în care costurile de cercetare și dezvoltare eligibile sunt mai mari decât în anul fiscal precedent. Nu poate fi solicitată nicio deducere pentru plățile de redevențe, costurile suportate pentru primirea de servicii și active necorporale de la alte părți și nici pentru costurile acoperite de subvenții.

Ungaria

Printre facilitățile prevăzute de legislația fiscală menționăm: amortizarea accelerată, stimulente fiscale pentru start-up-uri, stimulente fiscale pentru zona culturală, pentru ocuparea forței de muncă, subvenții pentru sport, investițiile în start-up-uri deja existente, dar care au început activitatea recent, credit fiscal pentru punerea în aplicare și exploatarea investițiilor și renovărilor efectuate în scopul creșterii eficienței energetice, fonduri de investiții imobiliare, impozitare amânată pentru promovarea creșterii întreprinderilor, stații de încărcare electrică. Ungaria oferă un set larg de stimulente fiscale pentru cercetare – dezvoltare: costurile directe care sunt legate de cercetare – dezvoltare dintr-un an fiscal sunt deduse din baza fiscală, veniturile din redevențe sunt scutite integral, contribuțiile sociale pentru cercetători cu titlu științific sunt 0%, iar

pentru restul angajaților care lucrează în proiectele R&D se poate obține o scutire maximă de 6,5%, cota de impunere fiind de 13%.

În concluzie

Într-un peisaj competitiv la nivel global, stimulentele fiscale rămân un instrument important pe care națiunile lumii le folosesc pentru a încuraja creșterea afacerilor și dezvoltarea economică. Prin stimularea investițiilor, a cercetării și dezvoltării, a IMM-urilor și întreprinderilor ecologice, aceste mecanisme promovează o economie robustă, durabilă și rezistentă. Observăm un accent sporit pentru utilizarea stimulentei fiscale pentru cercetare și dezvoltare în scopul de a alimenta în mod specific inovația. Această strategie nu numai că permite construirea unei culturi a descoperirii științifice, dar asigură și că aceste state rămân în pas cu progresele globale.

Există însă și provocări, precum concurența fiscală neloială, impactul general al acestor stimulente asupra revigorării întreprinderilor și accelerării progresului. Pe măsură ce țările continuă să își adapteze politicile fiscale la tendințele globale în schimbare, este relevant să urmărim cu atenție orizontul de evoluție al stimulentei fiscale oferite de state, precum și impactul anumitor inițiative globale și europene asupra acestora. Un bun exemplu este impozitul minim global/pilonul II din BEPS 2.0., care va avea ramificații largi asupra corporațiilor, în sensul că facilitățile fiscale în forma aplicabilă astăzi ar putea avea un impact financiar pozitiv diminuat în unele cazuri.